

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ VI

Απόφαση 604/2018

Περίληψη

Επιτρεπτή περίπτωση τροποποίησης σύμβασης προμήθειας αγαθών αποτελεί, μεταξύ άλλων, αυτή που έχει ως αντικείμενο συμπληρωματικά αγαθά, για τα οποία η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 132 του ως άνω νόμου. Ειδικότερα, η προμήθεια συμπληρωματικών αγαθών συνιστά επιτρεπτή τροποποίηση της αρχικής σύμβασης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Τα συμπληρωματικά αγαθά δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση και κατέστησαν αναγκαία κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, β) η αλλαγή του αρχικού αναδόχου δεν είναι δυνατή για λόγους τεχνικούς ή οικονομικούς, όπως εξειδικεύονται στην υποπερίπτωση (αα), και θα προκαλούσε σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή (υποπερίπτωση ββ), γ) η προϋπολογιζόμενη συνολική αξία των συμβάσεων, που ανατίθενται για τα συμπληρωματικά αγαθά, δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης και δ) η τροποποίηση της σύμβασης δεν αποσκοπεί στην αποφυγή εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4412/2016 (άρθρα 3 έως 221), ιδίως δε αυτών που αφορούν στον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης, στην επιλογή διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων, καθώς και στην τήρηση των διατάξεων περί διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, οι οποίες αποτυπώνουν τις αντίστοιχες γενικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.

Όπως αναλυτικά παρατίθεται στη 15.7.2017 πράξη της Συγκλήτου, αφενός μεν η οποιαδήποτε επέκταση της σύμβασης θα πρέπει να γίνει από

τον ίδιο προμηθευτή, έτσι ώστε να μην υπάρχει ασυμβατότητα υλικών με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά και δημιουργία ανυπέρβλητων τεχνικών δυσκολιών κατά τη λειτουργία και συντήρηση του αντικειμένου της αρχικής σύμβασης, **αφετέρου δε** είναι ασύμφορη οικονομικά η εμπλοκή διαφορετικού προσώπου πέραν του αρχικού αναδόχου, γιατί θα δημιουργούνταν προβλήματα επικάλυψης δαπανών, με αποτέλεσμα το αιτούν να υποχρεωθεί να καταβάλει μεγάλο μέρος δαπανών που έχει ήδη καταβάλει στον αρχικό ανάδοχο. Κατά συνέπεια, το υποβληθέν σχέδιο τροποποίησης, όπως βάσιμα ισχυρίζεται το αιτούν, καθώς και η υπέρ αυτού παρεμβαίνουσα εταιρεία, **αφορά σε συμπληρωματική της αρχικής σύμβασης προμήθεια, που πληροί τις σωρευτικά απαιτούμενες προϋποθέσεις του άρθρου 132 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016 και, επομένως, νομίμως καταρτίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη αυτή (βλ. και άρθρο 7^ο της αρχικής από 14.6.2016 σύμβασης).**

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την αίτηση ανάκλησης του Α.Ε.Ι Πειραιά και την υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση της εταιρίας XXX

Ανακαλεί την 35/2018 Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Δείτε το πλήρες κείμενο

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ VI

Απόφαση 604/2018

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 9 Μαρτίου 2018 με την ακόλουθη σύνθεση: Γεωργία Μαραγκού, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του VI

Τμήματος, Γεώργιος Βοΐλης και Βασιλική Ανδρεοπούλου (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Γρηγόριος Βαλληνδράς και Αριστοτέλης Σακελλαρίου, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: Κωνσταντίνος Τόλης, Αντεπίτροπος της Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας.

Γραμματέας: Θεοδώρα Τακιτζίδου, Γραμματέας του VI Τμήματος.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από (Α.Β.Δ.) αίτηση του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ», που εδρεύει στον και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου του Γρηγορίου Δρόσου (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 26727).

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται **η ανάκληση της 35/2018 Πράξης του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.**

Υπέρ της αίτησης και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης Πράξης παρεμβαίνει η ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «XXX..», που εδρεύει στον και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου της Ιωάννη Γαλενιανού (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 9224).

Κατά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του, ο οποίος ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της παρεμβαίνουσας εταιρείας, ο οποίος ζήτησε να γίνουν δεκτές η αίτηση και η παρέμβαση.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε να απορριφθεί η αίτηση ανάκλησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα :

1. Με την υπό κρίση αίτηση, για την άσκηση της οποίας δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρο 73 παρ. 1 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013, Φ.Ε.Κ. Α΄ 52), όπως οι λόγοι αυτής αναπτύσσονται με το παραδεκτώως κατατεθέν στις υπόμνημα, **ζητείται η ανάκληση της 35/2018 Πράξης του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου**, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος για προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σχεδίου τροποποίησης της από 14.6.2018 σύμβασης μεταξύ του ήδη αιτούντος Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ και της ήδη παρεμβαίνουσας εταιρείας «XXX.», με αντικείμενο την «Προμήθεια: Συντήρηση – Επέκταση και Αναβάθμιση Δικτύων Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ ». Η αίτηση αυτή έχει ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα και, επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξεταστεί ως προς την ουσιαστική βασιμότητά της. Περαιτέρω, με πρόδηλο

έννομο συμφέρον παρεμβαίνει στη διαδικασία με την από έγγραφη παρέμβασή της υπέρ της αίτησης και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης Πράξης η ανάδοχος εταιρεία με την επωνυμία «XXX.».

2. Α. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147) ορίζει, στο άρθρο 132, με τίτλο «Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους», ότι «1. Οι συμβάσεις ... μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις: α) ... **β) για τα συμπληρωματικά έργα, υπηρεσίες ή αγαθά από τον αρχικό ανάδοχο, τα οποία κατέστησαν αναγκαία και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εφόσον η αλλαγή του αναδόχου:** **αα)** δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, π.χ. απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με τη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης, **και ββ)** θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή. **Ωστόσο, οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης.** Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ... Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) γ) ... δ) ... ε) όταν οι

τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παρ. 4. Οι αναθέτουσες αρχές που τροποποιούν μία σύμβαση στις περιπτώσεις των περιπτώσεων β' και γ' δημοσιεύουν σχετική γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης. Η γνωστοποίηση αυτή περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Ζ' του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α' και δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 65. 2. ... 3. ... 4. Η τροποποίηση σύμβασης ... κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παρ. 1, εφόσον καθιστά τη σύμβαση ... ουσιωδώς διαφορετική, ως προς τον χαρακτήρα, από την αρχικώς συναφθείσα. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, μία τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επελέγη αρχικώς ή θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης. β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ... υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ..., γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ..., δ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1. 5. Απαιτείται νέα

διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, για τροποποιήσεις των διατάξεων μίας δημόσιας σύμβασης ... κατά τη διάρκειά τους, που είναι διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2».

Β. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγονται τα ακόλουθα: Η κατάρτιση τροποποιητικής σύμβασης με τον ανάδοχο ήδη εκτελούμενης επιτρέπεται μόνο στις περιοριστικά αναφερόμενες στο άρθρο 132 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις και εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες στις διατάξεις αυτού προϋποθέσεις, καθόσον συνιστά παρέκκλιση από τις αρχές της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής στις διαδικασίες για την κατάρτιση δημοσίων συμβάσεων και της διασφάλισης του ελεύθερου ανταγωνισμού. Επιτρεπτή περίπτωση τροποποίησης σύμβασης προμήθειας αγαθών αποτελεί, μεταξύ άλλων, αυτή που έχει ως αντικείμενο συμπληρωματικά αγαθά, για τα οποία η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 132 του ως άνω νόμου. Ειδικότερα, η προμήθεια συμπληρωματικών αγαθών συνιστά επιτρεπτή τροποποίηση της αρχικής σύμβασης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Τα συμπληρωματικά αγαθά δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση και κατέστησαν αναγκαία κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, β) η αλλαγή του αρχικού αναδόχου δεν είναι δυνατή για λόγους τεχνικούς ή οικονομικούς, όπως εξειδικεύονται στην

υποπερίπτωση (αα), και θα προκαλούσε σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή (υποπερίπτωση ββ), γ) η προϋπολογιζόμενη συνολική αξία των συμβάσεων, που ανατίθενται για τα συμπληρωματικά αγαθά, δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης και δ) η τροποποίηση της σύμβασης δεν αποσκοπεί στην αποφυγή εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4412/2016 (άρθρα 3 έως 221), ιδίως δε αυτών που αφορούν στον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης, στην επιλογή διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων, καθώς και στην τήρηση των διατάξεων περί διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, οι οποίες αποτυπώνουν τις αντίστοιχες γενικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων. Για κάθε δε τροποποίηση της αρχικής σύμβασης, που αφορά σε συμπληρωματικά αγαθά, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να αποστέλλει σχετική γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.. Εξάλλου, η αναθέτουσα αρχή πρέπει στην απόφαση, με την οποία αναθέτει τη συμπληρωματική προμήθεια αγαθών στον αρχικό ανάδοχο, να τεκμηριώνει επαρκώς, ώστε να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος της νομιμότητάς της, αφενός μεν ότι τα συμπληρωματικά αγαθά κατέστησαν αναγκαία κατά την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, αφετέρου δε τους επικαλούμενους τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους, για τους οποίους κρίνεται ασύμφορη η εμπλοκή προσώπου διαφορετικού από τον αρχικό ανάδοχο. **Περαιτέρω, επιτρεπτές τροποποιήσεις της σύμβασης είναι, όπως ρητά αναφέρεται στην περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, και αυτές που δεν είναι ουσιώδεις,**

κατά την έννοια της παρ. 4 του ίδιου άρθρου, η οποία καθορίζει τα κριτήρια που καθιστούν την τροποποίηση μιας σύμβασης ουσιώδη. Ωστόσο, όπως συνάγεται από την επιφύλαξη που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της ως άνω παρ. 4 υπέρ των περιπτώσεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 132, καθώς και από την παρ. 5 του ίδιου άρθρου, ακόμη και αν η τροποποίηση μίας σύμβασης θεωρηθεί ουσιώδης, δεν απαιτείται, άνευ ετέρου, η προσφυγή σε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, εφόσον η τροποποίηση αυτή αφορά σε συμπληρωματική της αρχικής σύμβασης προμήθεια αγαθών, πληροί τις σωρευτικά απαιτούμενες προϋποθέσεις της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 132 και συνιστά, επομένως, επιτρεπτή κατά τις διατάξεις αυτές τροποποίηση της αρχικής σύμβασης.

3. Α. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου που συνοδεύουν την ελεγχόμενη σύμβαση προκύπτουν τα ακόλουθα:

α. Με την 3230/25.11.2016 διακήρυξη προκηρύχθηκε διεθνής ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός με αντικείμενο την «Προμήθεια: Συντήρηση – Επέκταση και Αναβάθμιση Δικτύων Α.Ε.Ι Πειραιά», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 1.499.160,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.. Με την απόφαση δε 15/25.4.2017 της Συνέλευσης του ήδη αιτούντος Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ το αποτέλεσμα του διαγωνισμού κατακυρώθηκε στην ήδη παρεμβαίνουσα εταιρεία «XXX». Περαιτέρω, με την 79/2017 Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος προς έλεγχο σχεδίου σύμβασης, υπό τον όρο να απαλειφθεί η αναφορά σε δικαίωμα προαίρεσης,

διότι τέτοιο δικαίωμα δεν είχε προβλεφθεί στη διακήρυξη του διαγωνισμού. Ακολούθως, υπεγράφη η από σύμβαση, ποσού 1.406.160,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%), διάρκειας έξι (6) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της.

β. Το αντικείμενο της αρχικής **από 14.6.2017 σύμβασης**, σύμφωνα με τη σχετική μελέτη (Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών), περιελάμβανε τα ακόλουθα: α) Αναβάθμιση του δικτύου θέρμανσης – ψύξης του κτιρίου Β του Α.Ε.Ι Πειραιά . Ειδικότερα, σύμφωνα με την προαναφερόμενη μελέτη «(...) θα εγκατασταθεί νέο δίκτυο σωληνών κοινό για την ψύξη και θέρμανση το οποίο θα τροφοδοτείται από αντλιοστάσιο που θα εγκατασταθεί στο υπάρχον μηχανοστάσιο. Η τροφοδοσία του κεντρικού αυτού αντλιοστασίου θα γίνει με αντλίες από τις εγκαταστάσεις ΣΗΘΥΑ με την παρεμβολή του απαραίτητου πλακοειδή εναλλάκτη νερού – νερού για το διαχωρισμό των δικτύων. (...) Θα τοποθετηθούν τοπικές κλιματιστικές μονάδες (FanCoils) (...) Προβλέπεται η προμήθεια κατ' ελάχιστον 160 τεμαχίων FCU's. Για την προσαγωγή και επιστροφή του νερού ψύξης θέρμανσης θα εγκατασταθεί ανάλογο δίκτυο, οριζόντιο στην οροφή των διαδρόμων του κτιρίου (...) Το νέο σύστημα θα περιλαμβάνει τα παρακάτω: 1. Αντλία και σωληνώσεις για την προσαγωγή του νερού (ζεστού ή κρύου) από την ΣΥΘΥΑ έως το αντλιοστάσιο (...). 2. Αντλία, πλακοειδή εναλλάκτη, κεντρικό συλλέκτη και σωληνώσεις στο μηχανοστάσιο του κτιρίου τεχνικής υπηρεσίας που θα τροφοδοτεί το δίκτυο κλιματισμού του κτιρίου Β. 3. Αντλίες (3), σωληνώσεις με συλλέκτη και στους τρεις (3)

αντίστοιχους κλάδους στο ισόγειο του κτιρίου Β. 4. Τρεις διαφορετικούς κλάδους κατ' ελάχιστο, για τα τρία επίπεδα του κτιρίου για τη διανομή του νερού στο ισόγειο, τον Α' όροφο και τον Β' όροφο. 5. Δίκτυο συμπυκνωμάτων οριζόντιο στις θέσεις που θα τοποθετηθούν τα fan coil και κατακόρυφο στα σημεία που θα επιλεγθούν με βάση τη μελέτη (...). β) Αναβάθμιση δικτύου φωτισμού κτιρίου Β. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανωτέρω μελέτη «Θα αντικατασταθούν τα φωτιστικά σώματα με νέα χρησιμοποιώντας τα υπάρχοντα ηλεκτρικά κυκλώματα. Οι χώροι στους οποίους θα αντικατασταθούν τα φωτιστικά είναι του κτιρίου Β, εξαιρουμένων των διαδρόμων (...) Προβλέπεται η προμήθεια κατ' ελάχιστον 1.600 τεμαχίων φωτιστικών. (...) Τα νέα φωτιστικά θα είναι μεταλλικά εξωτερικής τοποθέτησης με λαμπτήρες (...)». γ) Αναβάθμιση ηλεκτρικής εγκατάστασης κτιρίου Β και εγκατάσταση συστήματος . ελέγχου του νέου συστήματος θέρμανσης – ψύξης και του δικτύου φωτισμού. Σύμφωνα με την ίδια ως άνω μελέτη «Θα εγκατασταθεί σύστημα ελέγχου των εγκαταστάσεων για τον έλεγχο της λειτουργίας των μηχανημάτων, καθώς επίσης και τη διαχείριση της ενέργειας. (...)». δ) Αναβάθμιση εξοπλισμού δικτύου κορμού INTERNET. Σύμφωνα με την οικεία μελέτη «(...) το παρόν έργο αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση και έλεγχο καλής λειτουργίας του νέου δικτυακού εξοπλισμού του, ο οποίος θα αντικαταστήσει σε πολλά σημεία τον πεπαλαιωμένο και θα συμπληρώσει τον υφιστάμενο. (...)». Ειδικότερα, προβλέπεται η αντικατάσταση των switches (24 και 48 θυρών) που εξυπηρετούν τα κτίρια Α, Β, Γ, Ε, Διοίκησης και το ...,

καθώς και η εγκατάσταση δύο (2)

..... και συστήματος διαχείρισης δικτύου (.....). Μεταξύ των υποχρεώσεων του αναδόχου, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των άρθρων 7.3.2.1 και 14 της διακήρυξης, ήταν η σύνταξη τεσσάρων (4) επιμέρους οριστικών μελετών - μελετών εφαρμογής, ήτοι α) οριστική μελέτη - μελέτη εφαρμογής αναβάθμισης δικτύου θέρμανσης - ψύξης του κτιρίου Β, β) οριστική μελέτη - μελέτη εφαρμογής αναβάθμισης δικτύου φωτισμού, γ) οριστική μελέτη - μελέτη εφαρμογής αναβάθμισης ηλεκτρικής εγκατάστασης κτιρίου Β και εγκατάστασης συστήματος ...ελέγχου του νέου συστήματος θέρμανσης - ψύξης και του δικτύου φωτισμού και δ) οριστική μελέτη - μελέτη εφαρμογής αναβάθμισης εξοπλισμού δικτύου κορμού Internet. Στις υποχρεώσεις δε του αναδόχου περιλαμβανόταν η προμήθεια των απαιτούμενων υλικών - εξοπλισμού, η εγκατάστασή τους και η θέση αυτών σε λειτουργία.

γ. Με την 11/9/2017 (θέμα 5^ο) πράξη της Συγκλήτου . εγκρίθηκε η παράταση της προθεσμίας λήξης της ανωτέρω σύμβασης **κατά τρεις (3) μήνες, ήτοι έως 14.3.2017**

δ. Με τη 15/7.12.2017 (θέμα 6^ο) πράξη της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι Πειραιά αποφασίστηκε η τροποποίηση, κατά τη διάρκειά της, της από **14.6.2017** σύμβασης, **κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 132 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016, με συνολική αύξηση έναντι της αρχικής σύμβασης σε ποσοστό 47,69% και συγκεκριμένα κατά το ποσό των 670.604,40 ευρώ**

(συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.). Από τη σχετική μελέτη (Τεύχος «Τεχνικές Προδιαγραφές – Τροποποίηση Σύμβασης») προκύπτει ότι το υποβληθέν σχέδιο τροποποίησης της από σύμβασης περιλαμβάνει:

1) την αναβάθμιση του δικτύου θέρμανσης – ψύξης του κτιρίου Α του
....., με την προμήθεια και εγκατάσταση των παρακάτω υλικών: α) αντλίες και σωληνώσεις τροφοδοσίας στους χώρους του Κτιρίου Α, β) δίκτυο διανομής στον 1ο όροφο του κτιρίου Α και κατακόρυφες στήλες προς το 2ο όροφο και το ισόγειο, γ) τοπικές μονάδες κλιματισμού (Fan coil) στους χώρους του κτιρίου (ισόγειο, 1^{ος} και 2^{ος} όροφος) και δ) οριζόντιο και κατακόρυφο δίκτυο συμπυκνωμάτων, 2) την αναβάθμιση του δικτύου φωτισμού, με την αντικατάσταση των συμβατικών φωτιστικών με φωτιστικά τεχνολογίας ... στους χώρους των κτιρίων Α, Β και Γ (διαδρόμους και κλιμακοστάσια), καθώς και στους χώρους του κυλικείου και του εστιατορίου του κτιρίου Α, 3) την εγκατάσταση συστήματος ελέγχου του νέου συστήματος θέρμανσης – ψύξης του κτιρίου Α και του νέου δικτύου φωτισμού στους διαδρόμους και τα κλιμακοστάσια των κτιρίων Α, Β και Γ, καθώς και στους χώρους του κυλικείου και του εστιατορίου του κτιρίου Α και 4) την αναβάθμιση του εξοπλισμού δικτύου κορμού Internet, με την εγκατάσταση νέων switches 48 θυρών στα κτίρια Ζ και Συνεδριακού και είκοσι ενός (21) access points στον περιβάλλοντα χώρο του Ιδρύματος (βλ. και την βεβαίωση που υπογράφεται από τον Πρύτανη και το Διευθυντή Οικονομικού του
.....).

ε. Το σχέδιο τροποποίησης της ως άνω από **14.6.2017** σύμβασης υποβλήθηκε προς έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο και το **ΣΤ'Κλιμάκιο** με την ήδη προσβαλλόμενη Πράξη του έκρινε ότι κωλύεται η υπογραφή του, **με την αιτιολογία ότι δεν αφορά σε συμπληρωματική προμήθεια αγαθών, αναγκαίων για την άρτια εκτέλεση και ολοκλήρωση της εν λόγω σύμβασης, όπως το αντικείμενο αυτής προσδιοριζόταν στη σχετική μελέτη, και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 για την ανάθεση συμπληρωματικής προμήθειας χωρίς τη διενέργεια νέας διαδικασίας σύναψης σύμβασης, διότι, ενώ το φυσικό αντικείμενο της εν λόγω (αρχικής) σύμβασης, ήτοι οι προβλεπόμενες αναβαθμίσεις των δικτύων θέρμανσης – ψύξης και φωτισμού, καθώς και του δικτύου κορμού INTERNET, περιορίζονταν η μιν πρώτη στο κτίριο Β του Ιδρύματος, η δε δεύτερη στα κτίρια Α, Β, Γ, Ε, Διοίκησης και το .. με τη σκοπούμενη τροποποίηση διαφοροποιείται το αντικείμενο αυτό και επεκτείνεται, σε σημαντικό μάλιστα βαθμό, σε άλλους χώρους του Ιδρύματος. Ως εκ τούτου, πρόκειται περί ουσιώδους τροποποίησης της περ. γ' της παρ. 4 του άνω άρθρου 132, που καθιστά την ελεγχόμενη σύμβαση ουσιωδώς διαφορετική από την αρχικώς συναφθείσα και, συνεπώς, χωρεί μόνο διεξαγωγή νέας διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Το** άσκησε την κρινόμενη αίτηση και ζητεί για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτή την ανάκληση της ανωτέρω Πράξης.

B. Κατόπιν αυτών και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη (υπό στοιχείο 2), **το Τμήμα κρίνει ότι το υποβληθέν προς έλεγχο σχέδιο σύμβασης αποτελεί τροποποίηση της αρχικώς συναφθείσας, μεταξύ του Α.Ε.Ι Πειραιά και της εταιρίας XXX, σύμβασης, κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής (βλ. την από 14.6.2017 σύμβαση με διάρκεια 6 μηνών από της υπογραφής της και την εγκριθείσα παράταση αυτής κατά 3 μήνες, ήτοι έως 14.3.2018), σύμφωνη με τους όρους που τίθενται από το άρθρο 132 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016 για τη νόμιμη σύναψή της.** Ειδικότερα, το συμβατικό τίμημα του υποβληθέντος σχεδίου τροποποίησης ανέρχεται σε 670.604,40 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.), το οποίο είναι κατώτερο του 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης (1.406.160,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.), και, επομένως, δεν υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπόμενο από την προαναφερθείσα διάταξη όριο. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη **15/7/2017 (θέμα 6^ο) πράξη της Συγκλήτου** του αιτούντος, οι συμπληρωματικές υπηρεσίες και αγαθά, που προβλέπονται με την τροποποιητική σύμβαση, δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση και κατέστησαν αναγκαία κατά τη διάρκειά της, μετά την πλήρη λειτουργία των αποτελεσμάτων του ΣΗΘΥΑ 600KW (μονάδα Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας/Ψύξης, με καύση φυσικού αερίου), που έχει εγκατασταθεί πρόσφατα στο Α.Ε.Ι Πειραιά ΤΤ ,ώστε να γίνεται η μεγίστη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας, μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων και οικονομία στις λειτουργικές δαπάνες του Ιδρύματος. Επιπλέον, σύμφωνα με την ίδια

απόφαση, με την τροποποίηση της σύμβασης επιτυγχάνεται «-Μείωση της κατανάλωσης ρεύματος. –Βελτιστοποίηση του συστήματος φωτισμού. – Μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων. –Ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων. –Αύξηση της ταχύτητας μεταγωγής δεδομένων. –Μείωση του θορύβου λειτουργίας. –Αποτελεσματικότερη διαχείριση συνδέσεων δικτύου και υλοποίηση πολιτικών του Ιδρύματος σχετικών με τη χρήση του δικτύου. – Μείωση κόστους συντήρησης. –Καλύτερη διαχείριση δρομολόγησης δεδομένων. –Αύξηση της περιοχής κάλυψης που είναι διαθέσιμη η ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο. –Πρόσβαση του προσωπικού του Ιδρύματος (...) με τη χρήση smart phones, laptops (...) –Παροχή εικονικών υπολογιστικών μονάδων (...). –Καλύτερη διαχείριση σε θέματα ασφάλειας και ανάκτησης δεδομένων. –Ενοποιούνται σε ένα κεντρικό data center η αποθήκευση και η λήψη αντιγράφων ασφαλείας (Backup) όλων των ψηφιακών αρχείων ανά Διοικητική Μονάδα με συνέπεια την καλύτερη διαχείρισή τους». Για τους λόγους αυτούς και αφού βεβαιώνεται, με το έγγραφο της Προϊσταμένης του Τμήματος Μελετών και Κατασκευών του αιτούντος, ότι το κτίριο με την ονομασία Α, Β, Γ του αποτελεί ένα ενιαίο τριώροφο κτίριο με τρεις πτέρυγες (την Α, τη Β και τη Γ, βλ. και την υπ' αριθμ. πολεοδομική άδεια), οι προβλεπόμενες αρχικά υπηρεσίες και αγαθά (αναβάθμιση των δικτύων θέρμανσης – ψύξης και φωτισμού, καθώς και του εξοπλισμού του δικτύου κορμού INTERNET και εγκατάσταση συστήματος ελέγχου του νέου συστήματος θέρμανσης – ψύξης και του

δικτύου φωτισμού) επεκτείνονται μεν με τη σύναψη της ελεγχόμενης τροποποιητικής σύμβασης, σε χώρους επιπλέον αυτών της αρχικής σύμβασης (και κατά τούτο πρόκειται περί ουσιώδους τροποποιήσεως της αρχικής σύμβασης), ωστόσο προκύπτει ότι η επέκταση αυτή κατέστη αναγκαία κατά την εκτέλεση του αρχικού τεχνικού αντικειμένου και για την άρτια ολοκλήρωση αυτού, λαμβανομένου υπόψη και του ότι το αιτούν τεκμηριώνει επαρκώς, με την απόφαση τροποποίησης της αρχικής σύμβασης, τόσο τους τεχνικούς, όσο και τους οικονομικούς λόγους, για τους οποίους η αλλαγή του αρχικού αναδόχου θα θέσει σε κίνδυνο την τεχνική αρτιότητα και τη συνολική λειτουργικότητα του αρχικού αντικειμένου. Όπως αναλυτικά παρατίθεται στη 15.7.2017 πράξη της Συγκλήτου., αφενός μεν η οποιαδήποτε επέκταση της σύμβασης θα πρέπει να γίνει από τον ίδιο προμηθευτή, έτσι ώστε να μην υπάρξει ασυμβατότητα υλικών με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά και δημιουργία ανυπέρβλητων τεχνικών δυσκολιών κατά τη λειτουργία και συντήρηση του αντικειμένου της αρχικής σύμβασης, αφετέρου δε είναι ασύμφορη οικονομικά η εμπλοκή διαφορετικού προσώπου πέραν του αρχικού αναδόχου, γιατί θα δημιουργούνταν προβλήματα επικάλυψης δαπανών, με αποτέλεσμα το αιτούν να υποχρεωθεί να καταβάλει μεγάλο μέρος δαπανών που έχει ήδη καταβάλει στον αρχικό ανάδοχο. Κατά συνέπεια, το υποβληθέν σχέδιο τροποποίησης, όπως βάσιμα ισχυρίζεται το αιτούν, καθώς και η υπέρ αυτού παρεμβαίνουσα εταιρεία, αφορά σε

συμπληρωματική της αρχικής σύμβασης προμήθεια, που πληροί τις σωρευτικά απαιτούμενες προϋποθέσεις του άρθρου 132 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016 και, επομένως, νομίμως καταρτίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη αυτή (βλ. και άρθρο 7^ο της αρχικής από 14.6.2016 σύμβασης).

4. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η κρινόμενη αίτηση και η υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση να γίνουν δεκτές και να ανακληθεί η προσβαλλόμενη 35/2018 Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου. Περαιτέρω, κρίνεται ότι δεν κωλύεται να υπογραφεί το σχέδιο τροποποίησης της από 14.6.2017 σύμβασης μεταξύ του Α.Ε.Ι Πειραιά και της εταιρίας XXX, ποσού 670.604,40 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την αίτηση ανάκλησης του Α.Ε.Ι Πειραιά και την υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση της εταιρίας XXX

Ανακαλεί την 35/2018 Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αποφαίνεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου τροποποίησης της από 14.6.2017 σύμβασης με αντικείμενο την «Προμήθεια: Συντήρηση – Επέκταση και Αναβάθμιση Δικτύων, μεταξύ του Α.Ε.Ι Πειραιά και της εταιρίας XXX., αντίγραφο του οποίου τηρείται στο αρχείο της Γραμματείας του Δικαστηρίου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 23 Μαρτίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΑΚΙΤΖΙΔΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του
στις 30 Μαρτίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΑΚΙΤΖΙΔΟΥ